

Prima Pagină > ... > Drepturile Dumneavoastră > Victimele Infracțiunilor > Drepturile Victimelor, Pe Țări > 2 - Denunțarea unei infracțiuni și drepturile mele pe parcursul cercetării sau al procesului

2 - Denunțarea unei infracțiuni și drepturile mele pe parcursul cercetării sau al procesului

Cum pot denunța săvârșirea unei infracțiuni?

Oricine poate denunța o infracțiune.

Denunțul se face, în general, la parchet sau la organele de urmărire penală:

- personal (în scris sau verbal) – denunțurile verbale sunt înregistrate de către un reprezentant al organului de urmărire penală, care vă va întreba despre împrejurările săvârșirii infracțiunii a cărei victimă sunteți, despre identitatea infractorului și despre eventualele dovezi în acest sens;
- prin telefon – poliția pune la dispoziția martorilor și victimelor, de asemenea, o linie telefonică gratuită denumită Telefonul martorului („*Telefontanú*”), pentru denunțuri anonime. Numărul liniei telefonice de urgență este 003680555111 și funcționează 24 de ore pe zi, iar denunțurile sunt preluate de către colaboratorii Departamentului de Poliție din Budapesta. Mai multe informații cu privire la linia telefonică de urgență sunt disponibile în limba maghiară pe site-ul oficial al Poliției maghiare la adresa <http://www.police.hu/en>;
- prin orice alte mijloace de comunicare, la numărul de urgență valabil pe tot teritoriul UE: 112

Alte autorități sau instanțe pot primi denunțuri, fiind obligate să le transmită organelor de urmărire penală. În cazul în care denunțul impune luarea unor măsuri imediate, acesta trebuie acceptat.

Toate denunțurile depuse sunt înregistrate imediat.

Puteți formula un denunț anonim, în sensul că nu este obligatoriu să vă comunicați detaliile de identificare sau de contact. Denunțul dumneavoastră trebuie să conțină detalii referitoare la infracțiune. Nu există un formular special solicitat de către autorități pentru denunțarea infracțiunilor,

și nici un termen-limită prevăzut în mod expres pentru denunțarea unei infracțiuni, însă autoritățile vor respinge denunțul dumneavoastră în cazul în care este formulat după o anumită perioadă. Această perioadă (așa numitul termen de prescripție) este echivalentă, de obicei, cu perioada maximă în care o anumită infracțiune poate fi sancționată și este de cel puțin 5 ani.

În cazul anumitor infracțiuni, puteți depune, de asemenea, o acțiune personală, care reprezintă o declarație în care solicitați în mod expres ca autorul să fie pedepsit și pentru acest lucru aveți la dispoziție 30 de zile de la data la care ați aflat identitatea infractorului.

Cum pot afla ce se întâmplă în dosarul referitor la infracțiunea pe care am denunțat-o?

Reclamantul sau, în cazul în care denunțul nu a fost depus de către victimă, dar aceasta este cunoscută, victima este informată cu privire la deschiderea anchetei.

Decizia de a nu lua măsuri în urma denunțului trebuie să i se notifice sau comunice reclamantului și părții civile.

În ceea ce privește măsurile care țin de competența instanței, acestea vă vor fi aduse la cunoștință și sunt următoarele:

- respingerea cererii dumneavoastră de a deveni acuzator privat supleant,

- clasarea cazului în cazul în care investigația dispusă pe baza denunțului prezentat de dumneavoastră în calitate de acuzator privat nu a avut succes.

În cursul investigației, organele de poliție sau procurorul vă pot informa cu privire la:

- măsurile investigative,
- numirea unui expert în cauză,
- emiterea unui ordin de restricție împotriva infractorului.

Ca victimă a unei infracțiuni, aveți dreptul să obțineți informații privind investigarea, astfel că:

- puteți fi prezent(ă) (dar prezența dumneavoastră nu este obligatorie) la audierea experților, la inspecția locului unde a avut loc infracțiunea sau a unui obiect, la experimente probatorii și acțiuni de identificare a autorului dintr-un grup de persoane, însă o astfel de notificare sau comunicare poate fi omisă în cazul în care este justificată de caracterul urgent al actului de investigare și trebuie să fie omisă în cazul în care nu se poate asigura în alt mod protecția persoanei implicate în proceduri,
- puteți consulta procesul-verbal al oricărei măsuri investigative la care puteți fi prezent(ă), precum și alte dosare numai în cazul în care acest lucru nu este contrar interesului investigației,
- în cazul măsurilor investigative în cadrul cărora prezența dumneavoastră este obligatorie sau la care puteți fi prezent(ă), reprezentantul dumneavoastră, persoana care vă întreține și, dacă acest lucru nu încalcă interesul procedurii, o persoană majoră desemnată de către dumneavoastră poate fi, de asemenea, prezentă alături de dumneavoastră; dacă sunteți audiat(ă) ca martor, o persoană majoră desemnată de către dumneavoastră poate fi, de asemenea, prezentă alături de dumneavoastră, pe lângă avocatul care vă reprezintă interesele,
- aveți dreptul de a fi informat, la depunerea cererii dumneavoastră, în legătură cu infracțiunea care vă privește, despre:
 - eliberarea sau evadarea pârâtului aflat în arest preventiv,
 - eliberarea condiționată sau definitivă ori evadarea, precum și întreruperea executării pedepsei cu închisoarea a persoanei condamnate la pedeapsa cu închisoarea,
 - eliberarea sau evadarea persoanei condamnate la pedeapsa cu închisoarea, precum și întreruperea executării pedepsei cu închisoarea,
 - eliberarea sau evadarea persoanei aflate sub tratament medical involuntar temporar,
 - eliberarea, părăsirea fără permisiune și eliberarea pentru adaptare a persoanei aflate sub tratament medical involuntar temporar,
 - în cazul tinerilor delincvenți școlarizați, eliberarea temporară sau permanentă, părăsirea instituției fără permisiune și întreruperea educației acestora,
- puteți obține copii ale avizelor și dosarelor experților privind măsurile investigative la care puteți participa în mod legal; se pot obține și copii ale altor documente, în cazul în care acest lucru nu este contrar interesului investigației și numai după ce ați depus mărturie în calitate de martor; după încheierea investigației, puteți primi copii ale tuturor documentelor redactate de către poliție sau de către procuror la cerere,
- puteți să examinați dosarele cauzei după încheierea investigației, să depuneți cereri și să formulați observații.

Am dreptul la asistență judiciară (în timpul investigării sau al procesului)? În ce condiții?

Da.

În cadrul procedurii penale, statul acordă următoarele tipuri de sprijin cu titlul de asistență judiciară:

- scutirea personală de la plata cheltuielilor judiciare pentru acuzatorii privați supleanți,
- reprezentarea prin intermediul unui avocat, cu titlul de asistență judiciară, pentru părțile vătămate, procurori privați, justițiabili și alte părți interesate, precum și pentru acuzatorii privați supleanți.

Aveți dreptul la un astfel de ajutor în cazul în care se consideră că vă aflați în dificultate în conformitate cu dispozițiile Legii privind asistența judiciară, dar dreptul la reprezentare prin intermediul unui avocat, cu titlul de asistență judiciară, este acordat numai victimelor, procurorilor privați și altor persoane interesate care au nevoie de acesta dacă, din cauza complexității cauzei, a lipsei de expertiză juridică a acestora sau a altor circumstanțe personale, acestea nu ar fi în măsură să își exercite în mod efectiv drepturile procedurale dacă s-ar reprezenta

singuri în cadrul procedurii.

Cererile de ajutor pot fi depuse la serviciul de asistență judiciară prin completarea formularului prevăzut în acest scop și depunerea acestuia într-un singur exemplar. Împreună cu formularul se depun și documentele și/sau certificatele oficiale care fac dovada îndeplinirii condițiilor pentru primirea ajutorului sau se prezintă cardul oficial care atestă îndeplinirea acestor condiții.

Cererile de ajutor se pot depune la serviciul de asistență judiciară și în faza de judecată, până cel târziu la pronunțarea unei hotărâri definitive.

Dacă serviciul de asistență judiciară vă admite cererea de asistență judiciară, puteți selecta un furnizor de asistență judiciară dintr-un registru prevăzut în acest scop.

Pot să cer să mi se ramburseze cheltuielile (aferele participării la cercetări/proces)? În ce condiții?

Da.

În cazul în care participați la procedură în calitate de victimă, acuzator privat, acuzator privat supleant sau parte civilă, vă vor fi rambursate următoarele cheltuieli, pe care le-ați suportat dumneavoastră sau reprezentantul dumneavoastră:

- cheltuielile de deplasare și de cazare,
- onorariile experților pe care i-ați convocat, cu acordul organelor de urmărire penală/instanței,
- cheltuielile aferente înregistrării video sau audio integrale sau parțiale a procedurii/stenografierii,
- cheltuielile aferente obținerii unui exemplar al dosarului cauzei,
- cheltuielile de comunicare (telefon, fax, poștă, altele),
- onorariul reprezentanților.

Trebuie să suportați cheltuielile dumneavoastră directe și pe cele ale reprezentantului dumneavoastră, inclusiv onorariul acestuia, indiferent de calitatea pe care o aveți în cadrul procedurii.

Cheltuielile suportate ca urmare a participării dumneavoastră la proces în calitate de martor (cheltuieli de călătorie, cheltuieli de cazare, cheltuieli cu masa, cheltuieli aferente luării unor zile libere) vă vor fi rambursate, la cerere.

Cheltuieli de călătorie: cheltuielile suportate efectiv în legătură cu călătoria dus-întors de la locul de reședință al martorului la locul de desfășurare a ședinței de judecată.

Cheltuieli de cazare: dacă audierea martorului este programată la o oră la care este necesar să se înceapă călătoria de la locul de reședință la locul de desfășurare a audierii în timpul nopții, se vor rambursa cheltuielile de cazare pentru martor în unitățile de cazare cu scop comercial sau într-o unitate de cazare familială.

Cheltuieli cu masa: cheltuielile cu masa vor fi rambursate martorului în cazul în care acesta are dreptul la o rambursare a cheltuielilor de cazare sau în cazul în care întreaga durată a călătoriei de la locul de reședință la locul de desfășurare a audierii și călătoria de întoarcere, plus audierea, depășesc 6 ore în decursul unei zile.

Cheltuielile aferente luării unor zile libere: un martor care nu are dreptul la plată pentru perioada de absență în zilele libere luate pentru audiere are dreptul la o rambursare de 1,5 % din pensia minimă pe oră pentru perioada liberă, inclusiv durata călătoriei.

Pentru rambursare, martorul care a fost prezent la efectuarea expertizei trebuie să trimită documentele justificative autorității sau instanței care a dispus expertiza, care va determina valoarea rambursării după primirea avizului expertului.

În cazul în care vă constituiți parte civilă într-o acțiune penală, instanța va obliga inculpatul la plata cheltuielilor dumneavoastră directe, precum și a cheltuielilor directe și a onorariilor reprezentantului dumneavoastră în cazul în care hotărârea instanței admite acțiunea civilă. În cazul în care acțiunea este admisă doar în parte, inculpatul va fi obligat să plătească o valoare proporțională a costurilor.

În cazul în care sunteți un acuzator privat supleant, instanța va obliga inculpatul la plata cheltuielilor dumneavoastră directe, precum și a cheltuielilor directe și a onorariilor reprezentantului dumneavoastră în cazul în care acuzarea este reprezentată de un acuzator privat supleant și instanța constată vinovăția inculpatului.

Dacă dosarul a fost închis înainte să fie deferit instanței, pot să introduc o cale de atac?

Victima poate introduce o cale de atac, în cazurile prevăzute de lege, dacă organul de urmărire penală sau parchetul nu a dat curs denunțului sau a închis investigația. Decizia de a nu lua măsuri în urma denunțului poate fi atacată de victimă doar dacă aceasta a formulat denunțul.

Decizia de a nu lua măsuri în urma denunțului sau decizia de închidere a investigației poate fi contestată în termen de opt zile de la comunicarea acesteia. În cazul în care organul de urmărire penală respinge contestația, aceasta este transmisă procurorului competent să o soluționeze. Decizia luată cu privire la contestație de către procuror nu mai poate face obiectul altor căi de atac.

Pot să mă implic în proces?

După notificarea sau comunicarea punerii în mișcare a acțiunii penale, instanța stabilește data procesului și ia măsurile necesare pentru proces, precum și pentru citare și transmiterea de notificări sau comunicări. Persoanele a căror prezență la proces este obligatorie sunt citate să se prezinte, iar persoanelor a căror prezență la proces este permisă de lege li se transmite o notificare sau comunicare.

Ordinea în care sunt administrate probele la proces este stabilită de către instanță. Procedura probatorie începe cu interogarea inculpatului, iar victima este, de regulă, primul martor audiat. La interogarea unui martor nu are voie să fie prezent niciun alt martor care nu a fost încă audiat. Derogarea de la această regulă este totuși permisă în cazul audierii victimei în calitate de martor. Reprezentantul legal al victimei poate fi prezent pe tot parcursul procesului, prin urmare, victima poate să fie informată cu privire la orice proceduri probatorii care au avut loc în absența acesteia prin reprezentantul său legal.

Care este rolul meu oficial în sistemul de justiție? De exemplu, sunt considerat sau pot să aleg să fiu: victimă, martor, parte civilă, acuzator privat?

În temeiul dreptului procedural, victimele pot participa la procedurile penale în calitate de:

- martor: o persoană care ar putea avea cunoștință de faptul care trebuie dovedit;
- parte civilă: o victimă care are o pretenție civilă (de cele mai multe ori, o cerere pentru acordarea de despăgubiri) în cadrul procedurii penale;
- acuzator privat: în cazul unor infracțiuni prevăzute de lege, victima poate îndeplini rolul organelor de urmărire penală în calitate de acuzator privat;
- acuzator privat supleant: în cazul unor infracțiuni care de altfel fac obiectul urmăririi penale, astfel cum este prevăzută de lege, victima poate reprezenta procurorul.

În cazul în care se consideră că acest lucru este necesar pentru procedura probatorie, victima este obligată să depună mărturie sau să contribuie la procedură în alte moduri în cazurile și conform modalităților prevăzute de lege. În schimb, constituirea ca parte civilă, acuzator privat, acuzator privat supleant este exclusiv decizia victimei.

Ce drepturi și obligații am în această calitate?

În fiecare etapă a procedurilor penale, victima are următoarele drepturi:

1. să fie prezentă la actele procedurale și să consulte documentele care o afectează în cursul procedurii (cu excepția cazurilor în care legea dispune altfel),
2. să înainteze propuneri și să ridice obiecții în orice etapă a procedurii,
3. să primească informații din partea instanței de judecată și a procurorului cu privire la drepturile și obligațiile

sale în cadrul procedurii penale,

4. să solicite instanței luarea de măsuri reparatorii în cazurile prevăzute de lege,
5. să fie informată, la cerere, în legătură cu infracțiunea care o privește, despre eliberarea sau evadarea inculpatului deținut sau a condamnat la o pedeapsă cu închisoarea sau aflat sub tratament medical involuntar.

În cazul în care organul de urmărire penală sau instanța consideră că acest lucru este necesar pentru procedura probatorie, victima este obligată să depună mărturie sau să contribuie la procedură în alte moduri în cazurile și conform modalităților prevăzute de lege. Acest lucru înseamnă în primul rând îndeplinirea obligației de a depune mărturie, excepții de la aceasta făcând cazurile în care victima nu poate fi audiată ca martor (de exemplu, protecția confidențialității legată de calitatea de avocat sau de preot) și cazurile în care victima poate refuza să depună mărturie (de exemplu, este o rudă a inculpatului sau victimele s-ar incrimina pe ele însele sau pe rudele acestora).

Victima poate participa în calitate de parte civilă în procedura penală și poate formula pretenții civile din momentul denunțării infracțiunii (de regulă pentru acordarea de despăgubiri). Formularea de pretenții civile în cadrul acțiunii penale este scutită de taxe. În acest caz, instanța hotărăște cu privire la răspunderea penală a inculpatului și la pretenția civilă în cadrul unei singure proceduri penale, avantajul pentru partea civilă fiind că aceasta nu trebuie să inițieze o acțiune civilă. În cursul procedurii penale, partea civilă poate cere ca bunurile inculpatului să fie puse sub sechestru, dacă există motive întemeiate să se presupună că se va împiedica satisfacerea pretenției civile.

În cazul unor infracțiuni definite prin lege (agresiune, încălcarea vieții private, încălcarea secretului corespondenței, calomnie, defăimare și lipsă de respect) victima poate acționa în calitate de acuzator privat. În cazul infracțiunilor menționate anterior, victima trebuie să denunțe infracțiunea în termen de 30 de zile de la aflarea identității infractorului. În denunț victima trebuie să specifice orice dovadă a infracțiunii și să declare în mod expres dacă solicită pedepsirea autorului.

Infracțiunea poate fi denunțată la instanța de judecată verbal sau în scris. Instanța va dispune o investigație în cazul în care identitatea, datele cu caracter personal sau locul de reședință al infractorului sunt necunoscute sau dacă este necesară localizarea mijloacelor de probă. Instanța va pune capăt procedurii dacă identitatea infractorului nu a putut fi stabilită pe durata investigației.

Instanța convoacă victima și inculpatul la o audiere personală pentru a încerca o reconciliere. Dacă reușește în încercarea de reconciliere, instanța va pune capăt procedurii; dacă nu, acțiunea va continua cu un proces public.

Dacă victima își retrage acuzațiile sau renunță la acestea, dosarul va fi închis. Consecințele sunt similare în cazul în care victima nu participă la audierea personală sau la proces și nu reușește să ofere o justificare în prealabil în acest sens sau dacă victima nu a putut fi citată pentru că nu a declarat o schimbare de adresă.

Procurorul privat are toate drepturile pe care le presupune reprezentarea acuzării, inclusiv drepturile care pot fi exercitate în cursul procedurii și dreptul la o cale de atac legală împotriva hotărârilor pronunțate de instanță.

După epuizarea căilor de atac disponibile în faza de cercetare penală, este posibil ca, în anumite cazuri, victima să acționeze în calitate de acuzator privat supleant și susțină astfel de cazuri instanță. Printre alte cazuri, puteți acționa în calitate de acuzator privat supleant dacă nu s-a dat curs denunțului sau dacă investigația a fost închisă pe motiv că fapta nu constituie infracțiune sau dacă există motive de înlăturare a vinovăției (de exemplu, coerciție și constrângere, eroare, legitimă autoapărare sau pericol iminent). Dacă într-un anumit dosar legea permite constituirea ca acuzator privat supleant, procurorul care decide cu privire la contestație va informa victima cu privire la acest lucru.

În cazul în care contestația depusă ca urmare a faptului că nu s-a dat curs denunțului sau ca urmare a închiderii investigației este, la rândul său, respinsă, victimei i se va permite să examineze documente referitoare la infracțiunea săvârșită împotriva sa la sediile oficiale ale parchetului. O victimă care acționează în calitate de acuzator privat supleant poate înainta o propunere de urmărire penală la parchetul sesizat de pe lângă instanța de fond în termen de șaiszeci de zile de la respingerea contestației. Reprezentarea juridică (de către un avocat) a acuzatorului privat supleant este obligatorie. Instanța decide în legătură cu admisibilitatea propunerii de urmărire penală.

Pot face declarații sau depune mărturie pe parcursul procesului? În ce condiții?

Victima are dreptul să fie audiată în cursul procedurii penale. În conformitate cu prevederile legale, victima nu este doar obligată, ci are și dreptul de a coopera, din proprie inițiativă, în cadrul procedurii probatorii. Victima poate depune mărturie și poate să comunice probe, de asemenea, în alte moduri (de exemplu, prin furnizarea de documente justificative autorității respective). Victima poate să înainteze propuneri și să ridice obiecții în orice etapă a procedurii. În general, dintre martori, victima este audiată prima.

După rechizitoriul procurorului, victima ia cuvântul și poate solicita stabilirea răspunderii penale și pedepsirea inculpatului. Parte civilă poate face o declarație în legătură cu intenția de a formula pretenții civile.

Ce informații voi primi pe parcursul procesului?

Înainte de proces, martorul citat să se prezinte la proces poate contacta o persoană din cadrul instanței care furnizează asistență martorilor pentru a primi informațiile pertinente. Această persoană este un administrator judiciar care le oferă martorilor informații cu privire la depunerea mărturiei și îi îndrumă în acest demers. Asistența pentru martori nu cuprinde informații cu privire la caz și nu poate avea drept efect influențarea martorului.

În cadrul procedurilor penale, victima are dreptul să primească informații privind drepturile și obligațiile sale, precum și cu privire la caz și, cu excepția cazului în care legea dispune altfel, să participe la actele procedurale, să consulte documentele cu privire la infracțiunea săvârșită și să primească copii după închiderea investigației.

Victima trebuie să fie informată cu privire la punerea în mișcare a acțiunii penale și trebuie să i se notifice sau comunice orice decizii care o privesc, precum și hotărârea definitivă.

Voi putea avea acces la dosarele instanței?

Victima are dreptul să consulte documentele referitoare la infracțiune și să primească copii în orice moment după închiderea investigației.

Instanța trebuie să asigure dreptul de a consulta documente în așa fel încât să se evite divulgarea inutilă a datelor privind viața privată. Cu toate acestea, eliberarea de copii ale documentelor nu poate fi refuzată decât dacă acest lucru ar aduce atingere demnității umane, drepturilor referitoare la personalitate sau dreptului de a fi respectat după încetarea vieții.

■ Ultima actualizare: 18/07/2025

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.